

Pomoc s následky

povodní

*Společně
to zvládneme*

1. Povodeň mi poničila majetek. Mám nárok na nějaké dávky nebo nějakou finanční či věcnou pomoc?

V případě, že vás postihla povodeň nebo jiná živelní pohroma, můžete podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, požádat o dávku mimořádné okamžité pomoci. Výše této dávky se stanovuje individuálně a může dosáhnout až do výše patnáctinásobku životního minima jednotlivce. Na základě individuální potřeby je možné poskytnout dávku mimořádné okamžité pomoci také v případě, že nemáte (vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům) dostatek peněz na úhradu nákladů spojených s pořízením nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby. Tato pomoc může dosáhnout až do výše konkrétního nákladu. Součet takto poskytnutých dávek nesmí v rámci kalendářního roku překročit desetinásobek životního minima jednotlivce.

2. Kde a jak se o mimořádnou okamžitou pomoc žádá a kdy ji dostanu?

O dávky mimořádné okamžité pomoci můžete požádat na příslušných pracovištích Úřadu práce ČR a to podle místa, kde jste přihlášení k trvalému pobytu. V případě, že se událost (situace, která vyžaduje okamžitou pomoc) udála mimo správní obvod pracoviště Úřadu práce ČR, ve kterém jste přihlášení k pobytu, řešte tuto situaci s pracovištěm Úřadu práce ČR, v jehož správním obvodu se právě situace stala. O tyto dávky lze žádat prostřednictvím formuláře, který vám poskytnou na daném úřadě, případně si jej můžete stáhnout z webových stránek MPSV (www.portal.mpsv.cz), kde naleznete podrobnější informace z této oblasti.

3. Uklízím po povodních. Mám nárok na volno v práci a náhradu mzdy?

V případě, že odstraňujete následky povodní na svém vlastním majetku (např. nemovitosti, automobilu apod.), jedná se o důležitou osobní překážku v práci a zaměstnavatel vám může poskytnout pracovní volno bez náhrady mzdy, popřípadě nadpracování zmeškané doby. Obdobná situace nastane, když odstraňujete škody na svém majetku, ale na základě veřejného zájmu (hygienické důvody, zřízení nemovitosti apod.). V takovém případě vám náleží pracovní volno, ovšem náhrada mzdy vám nepřísluší ani v tomto případě (pokud to není ustanoveno ve vaší, popřípadě kolektivní pracovní smlouvě).

Pokud při povodních poskytujete pomoc někomu jinému (fyzické či právnické osobě) a zasahuje vám to do vaší pracovní doby, je vám zaměstnavatel povinen poskytnout pracovní volno na dobu nezbytně nutnou (ale opět bez nároku na mzdu). Poskytování osobní pomoci je bráno jako překážka v práci na straně zaměstnance z důvodu výkonu občanské povinnosti (podle § 202 zákoníku práce). Při všech překážkách v práci na straně zaměstnance platí, že tuto skutečnost a délku trvání překážky prokazuje zaměstnanec zaměstnavateli.

4. Mám nárok na volno, když si musím zařídit své osobní záležitosti?

V situaci, kdy si nutně potřebujete vyřídit své osobní záležitosti v souvislosti s povodněmi (např. jednání s pojišťovnou, vyřízení nových dokladů apod.), může vám zaměstnavatel poskytnout pracovní volno, ale bez náhrady mzdy. Můžete se ovšem dohodnout na nadpracování zmeškané doby.

5. Kvůli povodni nemůže dítě do školky či do školy, musím s ním zůstat doma.

Na tuto situaci je možno nahlížet jako na důležitou osobní překážku v práci na straně zaměstnance, a pokud není možno péči o dítě zajistit jinak, např. pomocí prarodičů, sourozenců či jiných zletilých osob, má i v takovém případě zaměstnanec nárok na neplacené volno. Musí ovšem být splněna zákonná podmínka, že dítě není starší deseti let. Podle zákona



o nemocenském pojištění vzniká zaměstnanci v takovémto případě nárok na ošetřovné. Tuto dávku lze čerpat maximálně 9 kalendářních dnů (tedy nejen v pracovních dnech). U rodičů samoživitelů se tato doba navíc prodlužuje až na 16 kalendářních dnů. Výše ošetřovného za kalendářní den činí 60% denního vyměřovacího základu, jehož výpočet je upraven v § 18 - 20 zákona o nemocenském pojištění.

6. Z důvodu povodní jsem se nedostal(a) do práce. Jak to má zaměstnavatel posoudit?

V případě, že se vám z důvodu povodní nepodaří včas dopravit do práce (nefungující veřejná doprava, nesjízdné komunikace), tak by vám měl zaměstnavatel poskytnout pracovní volno bez nároku na náhradu mzdy (v případě, že individuální nebo kolektivní smlouva nestanoví jinak). Pracovní volno na nezbytně nutnou dobu (nejvýše 1 den) s náhradou mzdy má pouze zaměstnanec, který je těžce zdravotně postižený a cestuje nehromadným dopravním prostředkem.

7. Povodeň přímo zasáhla sídlo mého zaměstnavatele a není možné tam pracovat. Dostanu mzdu?

Pokud nebude možný výkon práce na jiném místě (např. na jiné pobočce či doma) nebo není možné převedení na jinou práci, bude se jednat o překážku v práci na straně zaměstnavatele. V takovémto případě má zaměstnanec nárok na náhradu mzdy ve výši nejméně 60 % průměrného výdělku. Z hlediska zaměstnavatele je tedy výhodnější převést své zaměstnance na jinou práci, ať již půjde o práci odbornou, nebo o likvidaci povodňových škod. Pokud firmu přímo nepostihly povodně, ale zaměstnavatel vám není schopen zajistit práci (nefungují např. dodávky energie, vody, surovin) a ani vás nemůže přidělit na jinou práci, tak se jedná o překážku v práci z důvodu prostoje a vám náleží náhrada mzdy ve výši nejméně 80 % průměrného výdělku.

8. Zaměstnavatel mi nemůže kvůli povodním vyplatit mzdu. Co mám dělat?

Pokud vám zaměstnavatel není schopen vyplatit mzdu v důsledku povodní a byl-li na něj podán insolventní návrh, je možné využít zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétní kroky konzultujte s příslušnou krajskou pobočkou Úřadu práce (podle místa sídla zaměstnavatele).

9. Kde mohu získat více informací z oblasti pracovní práva a sociální?

Podrobné informace vám poskytne příslušná krajská pobočka nebo kontaktní pracoviště Úřadu práce České republiky, Státní úřad inspekce práce, případně jeho příslušný oblastní inspektorát práce, dále Technická inspekce České republiky, popř. její příslušná územní pobočka anebo přímo Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc podávejte na krajské pobočce Úřadu práce České republiky, popřípadě na jejím kontaktním pracovišti. Je možné se také obrátit na odborové centrály, odborové svazy, odborové organizace nebo na organizace zaměstnavatelů. V souvislosti se sociálním pojištěním se obraťte na místně příslušnou okresní správu sociálního zabezpečení (OSSZ).

10. Co mám dělat, když psychicky nezvládám / člen rodiny nezvládá vypětí z dopadů povodní?

Prožití povodní patří mezi velmi stresující zážitky. Většina lidí dokáže v průběhu katastrofy i krátce po ní účelně fungovat. S odstupem času, často až po ústupu nebezpečí, se ale může objevit reakce na silný stres. Lidé mohou prožívat bezmocnost, nejistotu, strach a mnoho dalších nepříjemných prožitků. Nemusí se konkrétně jednat jen o toho, kdo toto neštěstí zažil na vlastní kůži. Takovéto zážitky mohou silně zasáhnout každého člověka (záchranáře, blízké osoby, sousedy apod.), a je možné, že si s takovou situací nedokáže poradit sám. Z tohoto důvodu byla zřízena **speciální poradenská telefonní linka. Tato linka funguje NONSTOP na telefonním čísle 974 834 688.** Linka je určena zejména pro občany zasažené povodněmi a jejich blízké, slouží však také profesionálům (praktičtí lékaři, zástupci obcí, pedagogové, psychologové, členové složek integrovaného záchranného systému), kteří zde mohou zjistit informace, jak optimalizovat své postupy při práci s lidmi zasaženými povodněmi.

Cílem linky je základní psychosociální podpora zasaženým:

- psychologické poradenství
- psychologická podpora
- krizová intervence
- přenos informací

Současně se zřízením linky HZS ČR prostřednictvím psychologů HZS krajů poskytuje psychosociální pomoc osobám zasaženým povodní.

<https://www.uradprace.cz/mimoradna-okamzita-pomoc-mop>

<https://www.suip.cz/poskytovani-poradenstvi>

<https://www.linkabezpeci.cz/pomoc>

*Jsem vám nablízku,
když potřebujete*



MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ



STÁTNÍ ÚŘAD
INSPEKCE PRÁCE